

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A magyar dal és Blaha Lujza*

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp.
(Hely)

1920 $\frac{1x}{5}$
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Blaha Lujza

Idő

"1920"

Személy

Közn. nyomat. xv

A magyar dal és Blaha Lujza

Ünnepelni tud még a magyar. Virágos díkeió, viharzó éljen még telik. S akit most országos ünnepelés köszönt, a hetvenéves Blaha Lujza, megérdemli a koszorút, amit a nemzet szeretete nyujt feléje. Mi a nagy magyar művésznőt ezen a helyen köszöntjük, ahol a nemzeti gondolatért szoktunk harcolni; mert ő is több mint félszázadon át azért dolgozott. A magyar dalnak legékeesebb szavú képviselője, a magyar népsziműnek legerősebb támasza, a tiszta magyar művészi stílnak s a szinpadai nemes izlésnek mestere országos elismerést érdemel. Ünnepelni kell őt egyénileg, mert művészetével külön politikai szolgálatot is tett, Budapest megmagyarosításában tevékeny részt vett s a magyar nemzeti vonásoknak, a nemes faji eredetiségnek, a népdalnak s a nemzeti szellemnek legjellegzetesebb és legértékesebb kifejezője volt. Ötven éven át őrző kincstárnoka volt oly nemzeti sajtóságoknak, melyek koronként vesztettek valutáris értékükből, de ez a törülmetszett magyar tehetség minden divaton és konjunkturán keresztül régi fényességükben tudta azokat ragyogtatni. A nemzeti lobogót sokszor begöngyölték, félretették s néha el is árulták e félszázad alatt politiku-

sok, írók s egész pártok. Blaha Lujza a szinművészetben mindig hű maradt a trikolorhoz.

Elhős szekeren vándorolt még a magyar művészet, mikor Blaha Lujza ajkán először csendült meg a magyar népdal; de tisztább volt akkor, mint most, mikor automobilon jár. E küzdelmes ötven év alatt csalógánydal zengett a művészi berkekben; ma reklámdobok zaja süketit. Rajta és kortársain a nemzeti viselet ékeskedett; ma a meztelesség nemzetközi cédasága ríkit a legtöbb szinpadon. Magyar írók eredeti munkáinak adott életet félszázadon át s amíg ő uralkodott a szinpadon, addig a magyar író volt ur a színházakban. Mióta lassan félrevonult, vele lassankint háttérbe szorult a népies magyar drámai irodalom is, a népsziműveket szinte kiirtották s a Népszínházat agyon ütötték. Idegen szerzők s a nemzetközi színházi vásár ügyes mesteremberei foglalták le a szinpadokat. A Blaha Lujza által megmagyarosított budapesti lakosság egy jassz-stílus szóvirágain kezdi felejtetni a tiszta magyar nyelvet.

Ha Csonka-Magyarország megmaradt nemzeti értékeit leltározzuk, nagy összeggel kell fölszámítanunk az eredeti tehetségeket, melyekkel művészetünk és irodalmunk rendelkezik. Irodalmi és művészi színvonalra kell emelni minden szinpadot és dobo-

gót, hogy mindegyikből a nemzeti gondolat várát lehessen kiépíteni. Szellemi fegyverekkel kell harcolnunk területi integritásunkért; tehát e fegyvereket meg kell tisztítani és élesíteni. S a közönséget hozzá kell nevelni a nívósabb és nemzetibb szinpadhoz. A Blaha Lujza ünneplésére gyujtott fákllya fénye mellett lássuk meg a nagy nemzeti feladatokat, amiket irodalmi és művészeti fegyverekkel is kell szolgálni. És lássuk be az igazságot, hogy Budapest művészeti és irodalmi élete csak külső dimenzióiban, fényüzésében és jövedelmezőségében nőtt, de belső értékét és erkölcsét tekintve, dekadenciába esett. Blaha Lujza igazi értékeléséhez hozzátartozik megbecsülése s új divatba hozása annak az iránynak és szellemnek, amit ő képviselt a szinpadon. A magyar dalnak, a népies irodalomnak, a decens, izléses, egyszerű, természetes játékmódnak új kultuszát kell megteremteni. És meg kell becsülni a művészet ama művelőit, akik pályájukon csak művészi eszközökkel dolgoznak. A Blaha Lujzák tehetségét nem lehet átplántálni az új színész-generációba, de karakterét és szellemét lehet is, kell is.